

عوامل موثر بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان

رقیه ساجدی^{۱*} (Ph.D)، راهب قربانی^{۲،۳} (Ph.D)

۱- گروه زبان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۲- مرکز تحقیقات عوامل مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۳- بخش اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۸/۳

sajedi4249@yahoo.com

* نویسنده مسئول، تلفن: ۰۹۱۲۲۳۱۴۶۳۱

چکیده

هدف: امروزه دانشگاه‌ها تحت تاثیر رویدادها و شرایط جهانی به نهادهایی برای تقویت مبادلات علمی و آموزشی مبدل شده‌اند و این نقش متاثر از دو پدیده جهانی شدن و بین‌المللی شدن است. جهانی شدن ماهیتی فراملی برای ظرفیت‌های فنی و علمی در جهان ایجاد کرده است و بر گسترش بازار آموزش عالی بین‌المللی تاثیر گذاشته است. بین‌المللی شدن آموزش عالی به مجموعه فعالیت‌های مربوط به توسعه همکاری‌ها و تبادلات علمی بین دانشگاهی اطلاق می‌گردد. به عبارتی فرآیندی است که به موجب آن یک دانشگاه بعد بین‌المللی را در آموزش، پژوهش و کارکردهای خدماتی خود تلفیق می‌کند. پژوهش حاضر نیز با هدف شناسایی عوامل موثر بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی کلیه‌ی مدرسین (هیئت علمی و غیر هیئت علمی) دانشگاه علوم پزشکی سمنان به عنوان جامعه پژوهش در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ مورد مطالعه قرار گرفتند. با استفاده از فرمول کوکران ۱۵۵ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسش‌نامه، مبتنی بر طیف پنج ارزشی لیکرت و شامل هفت حیطه بود. روایی پرسش‌نامه با استفاده از روایی محتوا و با نظر چندین صاحب‌نظر و متخصص دانشگاهی تعیین گردید. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۲ به‌دست آمد.

یافته‌ها: تحلیل نتایج پژوهش حاضر نشان داد از بین عوامل مطرح شده از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان عوامل تجهیزاتی- تکنولوژیک (با میانگین ۴/۲۳ از ۵) و سپس عوامل ساختاری- دانشگاهی (با میانگین ۴/۱۱) و محتوایی- آموزشی (با میانگین ۴/۰۴) بیش‌ترین تاثیر را در بین‌المللی شدن آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان دارند. نتیجه‌گیری: می‌توان اذعان نمود که در راستای گسترش بین‌المللی شدن دانشگاه، ضرورت دارد که عوامل تجهیزاتی- تکنولوژیک، ساختاری- دانشگاهی و محتوایی- آموزشی مورد توجه مدیران و دست‌اندرکاران بسته تحول و نوآوری در آموزش پزشکی قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: آموزش پزشکی، بین‌المللی شدن، جهانی شدن، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مدرسین

مقدمه

عالی در زمره رفتارهایی است که شدیداً تحت تاثیر فرآیند جهانی شدن است [۲]. به تعریفی جهانی شدن به جریان افتادن تکنولوژی، اقتصاد، دانش، مردم، ارزش‌ها و ایده‌ها بر فراز مرزها و هر کشوری را به گونه‌ای صرف‌نظر از تاریخ، سنن، فرهنگ و انتظارات تحت تاثیر قرار می‌دهد [۳]. همه‌ی دانشگاه‌ها تحت تاثیر جهانی شدن هستند و جهانی شدن در تمام سطوح و ابعاد آموزش عالی تاثیرات عمیقی به جای گذاشته است [۴]. امروزه سیاست‌گذاران آموزشی معتقدند بین رسالت آموزش عالی و اثرات پدیده اجتناب‌ناپذیر جهانی

فرآیند جهانی شدن (Globalization) اثرات گسترده و عمیقی بر ساختار، روش‌ها، برنامه‌ها و عملکرد دانشگاه‌های جهان بر جای گذاشته است. از مهم‌ترین این اثرات می‌توان به گسترش بازار آموزش عالی بین‌المللی، پذیرش دانشگاه به عنوان یک صنعت بین‌المللی، و اعتباربخشی بین‌المللی نام برد [۱]. در واقع جهانی شدن به عاملی برای ظهور و گسترش پدیده بین‌المللی شدن آموزش عالی (Internalization of Higher Education) بدل شده و بین‌المللی شدن آموزش

فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی و خدماتی نیاز دارد و از طرفی برای بین‌المللی‌سازی فعالیت‌های دانشگاه، ایجاد بستری پویا برای بهبود فعالیت‌های مختلف آن ضروری به نظر می‌رسد [۱۶]. در ایران نیز طی دست کم دو دهه‌ی گذشته ضرورت توجه به نقش و اهمیت بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها در پیشبرد اهداف توسعه‌ای کشور نه تنها در ماده ۶۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران آمده است که دولت موظف است به منظور حضور مؤثر نظام آموزش عالی کشور در تولید، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجویان در سطح بین‌المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری فعالیت نماید [۱۷]. هم‌چنین در نقشه جامع علمی کشور و سند جامع روابط علمی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران بر گسترش تعاملات علمی بین‌المللی صراحتاً تأکید شده است این تأکید ناظر بر اراده سیاسی در سطح قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری برای ارتقای بعد بین‌المللی دانشگاه‌های کشور است [۱۸].

موسوی و همکاران در مطالعه‌ای با عنوان واکاوی پیامدهای درون و برون دانشگاهی بین‌المللی شدن دانشگاه‌های دولتی منتخب کشور که مطالعه و تحلیل حیطه‌های مختلف فرآیند بین‌المللی شدن آموزش عالی در قالب الگوی پارادایمی مشتمل بر حیطه‌های درون دانشگاهی و برون دانشگاهی صورت گرفته است اشاره داشتند که نقش‌آفرینان اصلی در زمینه تحقق فرآیند بین‌المللی شدن در درون دانشگاه شامل اعضای هیئت علمی و دانشجویان و هم‌چنین کارکنان بخش ستادی نظیر مدیران و کارشناسان دانشگاه هستند که این افراد بایستی ویژگی‌های فعالیت منطبق با استانداردهای بین‌المللی را در خود ایجاد و توسعه دهند. علاوه بر حیطه درون دانشگاهی، فرآیند بین‌المللی شدن حیطه‌های خارج از دانشگاه را نیز متأثر نموده و پیامدهای ناشی از آن به خارج دانشگاه نیز باز خواهد گشت [۱۴]. مهرآور گیگلو و همکاران در پژوهشی با رویکرد کیفی که به شناسایی عوامل بازدارنده همکاری‌های علمی بین‌المللی در نظام آموزش عالی کشور و ارائه راه‌کار پرداختند نتایج نشان داد یکی از دلایلی که همکاری‌های علمی بین‌المللی در نظام آموزش عالی کشور به صورت مطلوب انجام نشده است، عدم توجه کافی سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران آموزش عالی کشور به عوامل بازدارنده در این زمینه بوده است. موانع ساختاری، فرهنگی، سیاسی، زبانی، مالی و تجهیزات و زیر ساخت‌های فیزیکی به عنوان مهم‌ترین موانع همکاری‌های علمی بین‌المللی از دیدگاه مدیران بخش بین‌المللی دانشگاه‌های دولتی و صاحب‌نظران این حوزه شناسایی شد [۱۵]. کرمی، مهران و

شدن تنشی ایجاد شده است [۵]. دانشگاه‌ها از طرفی مؤسساتی محلی و ملی هستند و انتظار می‌رود همواره متوجه نیازهای بومی و ملی باشند. از طرف دیگر رقابت، چالش‌ها و فرصت‌های ناشی از جهانی شدن سبب شده تا دانشگاه‌ها با نگاهی فراتر، سطح و عمق نظر و عمل خویش را گسترش دهند [۵]. کاتو و اندو معتقدند راه حل رفع این تنش جهانی-محلی، بین‌المللی‌سازی آموزش عالی است [۶]. در واقع بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به عنوان پاسخی ممکن به جهانی شدن است [۷]. به عبارتی بین‌المللی‌سازی یکی از فرآیندهای جهانی شدن آموزش عالی است که در اسناد بالادستی کشور مورد توجه قرار گرفته است [۸]. بین‌المللی شدن اشاره به روابط میان دولت‌ها و ملت‌ها دارد، به گونه‌ای که شناخت و احترام به تفاوت‌ها و سنت‌ها را تشویق می‌کند [۹]. اما پدیده جهانی شدن تمایل و رغبتی به احترام به تفاوت‌ها و مرزها ندارد و مبانی بسیاری از دولت‌ها را تحلیل نموده و همگنی و یکسان‌سازی را دنبال می‌کند [۱۰]. بین‌المللی شدن آموزش عالی به عنوان یک ویژگی کلیدی در سراسر جهان شناخته شده است [۱۱]. بنابراین نه تنها به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی دانشگاه‌های برجسته توسعه‌یافته جهان است، بلکه در دو دهه اخیر به عنوان مهم‌ترین دغدغه مدیریت دانشگاه‌ها در کشورهای جهان سوم نیز بوده است [۵]. امروزه بسیاری از سیاست‌گذاری‌های مراکز آموزش عالی منجر به اتخاذ تغییرات بنیادین در سیستم مدیریتی، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی، منابع مالی و نحوه تعامل دانشگاه‌ها با ذی‌نفعان شده است [۸]. به طوری که کاهش اثر بخشی سرمایه‌گذاری در آموزش عالی در سطح ملی از دلایل سوق دادن فعالیت‌های آموزشی به سمت بین‌المللی شدن است [۱۲]. در عین حال بین‌المللی شدن آموزش پزشکی به نوعی مسئولیت نظام آموزش عالی در توسعه‌ی روابط علمی در سطح جهان و منطقه است. با ملاحظه سهم اقتصادی صنعت آموزش عالی، ارتقاء سرمایه‌های فکری و شاخص توسعه انسانی (Human Development Index)، توسعه‌ی فرهنگی از طریق پذیرش جوامع علمی مختلف با فرهنگ‌های متفاوت با حفظ تمامیت فرهنگ ملی و تقویت روابط دیپلماتیک میان ملت‌ها، بدون درخشش علمی بین‌المللی میسر نخواهد بود [۱۳]. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تقاضای جهانی برای آموزش عالی در سطح بین‌المللی تا سال ۲۰۲۵ میلادی با افزایش رشد همراه است [۱۴]. تعداد دانشجویان از ملیت‌های مختلف در جهان به طور چشم‌گیری افزایش یافته است [۱۵]. بین‌المللی شدن آموزش عالی از یک سو به سیاست‌گذاری راهبردی و درازمدت به منظور اقدامات مقتضی برای بهبود

داد تحقیق و توسعه در مشارکت‌های نهادی، بین‌المللی‌سازی آموزش در خانه و جابه‌جایی دانشجویان برای رشد و توسعه بین‌المللی شدن آموزش پزشکی برای همه دانشجویان سودمند خواهند بود. این تحقیقات باید به صورت بین‌رشته‌ای و با همکاری حوزه آموزش عالی بین‌المللی مورد بررسی قرار گیرد تا منجر به بهبود و پیشرفت در مراقبت‌های سلامتی و بهداشتی در سطح جهانی گردد [۲۳]. مکلیبر، ناکامورا و واتکینز در مطالعه‌ای با عنوان اندازه، بین‌المللی شدن و رتبه‌بندی دانشگاه: ارزیابی و پیش‌بینی داده‌های آموزش عالی تایمز (Times Higher Education (THE)) از ژاپن، نتایج نشان داد که مطابق سیستم رتبه‌بندی تایمز، اندازه به‌ویژه تعداد دانشجویان تمام وقت بین‌الملل، درصد دانشجویان بین‌الملل از عوامل تاثیرگذار بر رتبه‌بندی دانشگاه‌های ملی، دولتی و خصوصی هستند. هم‌چنین بین اندازه و بین‌المللی شدن با رتبه‌بندی تمام دانشگاه‌های خصوصی و غیر خصوصی ژاپن ارتباط معناداری وجود دارد [۲۴]. ریزوان، راسن، تکت، و حسون در پژوهشی تحت عنوان آیا بین‌المللی شدن آموزش عالی (Internationalization of Higher Education (HEI)) در منطقه آسیای جنوب شرقی در حالت بین‌المللی بودن است یا در حالت تبدیل شدن به بین‌المللی شدن؟ نتایج حاصل از این مطالعه مروری حاکی از آن است که در حالی که یک نیاز جهانی برای افزایش تعداد پزشکان وجود دارد، ارزیابی کیفیت آموزش پزشکی با توجه به تغییرپذیری استانداردهای اعتباربخشی با چالشی روبرو است. به علاوه تمایل دانشجویان به مهاجرت نیز ادامه دارد [۲۵]. پیکری و همکاران در پژوهشی با عنوان حضور عزتمند در عرصه بین‌المللی آموزش پزشکی اذعان داشتند که عرضه گسترده ظرفیت‌های آموزش عالی علوم پزشکی کشور در سطح منطقه، جهان و توانمندسازی در سطوح ملی و فراملی، رصد همکاری‌های بین‌المللی در حوزه علوم پزشکی و توسعه شبکه تبادلات علمی کشور و برنامه‌های آموزشی مشترک با دانشگاه‌های معتبر جهان از محورهای اصلی بین‌المللی‌سازی آموزش پزشکی است [۲۶].

بنابراین با توجه به این‌که در چند دهه اخیر راهبرد بین‌المللی شدن در سطح جهانی گسترش یافته است و از سیاست‌های مهم در بسته تحول و نوآوری در آموزش پزشکی (مصوب ۱۳۹۴) بر توسعه بین‌المللی‌سازی آموزش پزشکی تاکید شده است، شناخت عوامل تاثیرگذار بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی یک ضرورت است. بنابراین از اهداف کاربردی پژوهش حاضر شناسایی و تعیین میزان عوامل تاثیرگذار بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی سبب می‌گردد تا

فتحتی و اجارگاه که به بررسی فرصت‌ها و چالش‌های بین‌المللی شدن برنامه درسی در دانشگاه الزهرا پرداختند، نتایج مطالعه نشان داد که چالش‌ها و عوامل محدودکننده در دو مقوله اصلی عوامل برون سازمانی (عوامل زمینه‌ای و عوامل فشار) و درون سازمانی (فرآیند آموزشی، اداری، اجرایی، خدمات و پشتیبانی) جای گرفت. فرصت‌های بین‌المللی شدن برنامه درسی نیز شامل رشته‌هایی برخاسته از تمدن و فرهنگ غنی ایرانی، دوره‌های مشترک، دوره‌های تکمیلی و دوره‌های مجازی و الکترونیکی بود [۱۹]. ولی مقدم زنجانی، کمالی و مجتبی‌زاده در مطالعه‌ای که به نقش دولت در بین‌المللی‌سازی آموزش عالی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور پرداختند، نتایج حاکی از آن بود که بین‌المللی‌سازی آموزش عالی دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان یک پدیده با تبعات ملی و فراملی مستلزم ایفای نقش دولت در ایجاد بستر، اجرای راهبردها و تحقق پیامدهای مورد انتظار است. راهبردهای مورد انتظار در بدنه‌ی دولت برای بین‌المللی‌سازی آموزش عالی عبارتند از سیاست پژوهی، سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری، تدوین برنامه‌های راهبردی، تامین بودجه، توسعه‌ی سیاست خارجی و تجاری‌سازی آموزش عالی است [۲۰]. حلاج دهقانی و همکاران در پژوهشی به طراحی الگوی مطلوب جذب دانشجویان خارجی در دانشگاه آزاد اسلامی پرداختند. در تبیین دیدگاه‌های موافق و مخالف به ترتیب توسعه کمی و کیفی دانشگاه، اصلاح کارکردهای دانشگاهی، بین‌المللی‌سازی دانشگاهی، افزایش اعتبارات و منابع مالی دانشگاهی، فرهنگ‌سازی مشکلات مربوط به جهانی شدن، منحصر شدن جذب دانشجویان در جهت منابع اقتصادی و ارجحیت اهداف سیاسی به اهداف آموزشی حاصل شد [۲۱]. قاسم‌زاده، شهریاری و محمدی در مطالعه‌ی خود با عنوان طراحی مدل بین‌المللی شدن آموزش عالی اذعان داشتند که مدل طراحی شده شامل مؤلفه‌های سیاسی، زیر ساخت‌های مالی، تجهیزات و امکانات، دانشگاهی، سازمانی، ارتباطات بین‌المللی، آموزشی و درسی، اداری، پشتیبانی و خدماتی، فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی است که بر بین‌المللی شدن آموزش عالی ایران تاثیر می‌گذارند [۲۲]. هم‌چنین وو و همکاران که به پژوهش مروری بر بین‌المللی‌سازی آموزش پزشکی پرداختند، برجسته‌ترین شاخص بین‌المللی‌سازی آموزش عالی را جابه‌جایی دانشجویان بیان کرده‌اند. تاثیر جهانی شدن و در نتیجه افزایش تعاملات اقتصادی باعث نیاز کشورها به افرادی است که دانش و فرهنگ آن‌ها را گسترش دهد. در نتیجه بین‌المللی شدن، آموزش پزشکی می‌تواند به بهبود مراقبت‌های بهداشتی جهانی کمک کند. این مطالعه نشان

رضایت نویسنده‌ی آن از طریق فرم رضایت آگاهانه جلب شد.

ملاحظات اخلاقی. کسب مجوز از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی سمنان (کد اختصاصی اخلاق در پژوهش IR.SEMUMS.REC.1398.166) هم‌چنین جلب رضایت و اطمینان به آزمودنی‌ها مبنی بر محرمانه بودن پاسخ‌هایشان رعایت شد. به منظور رعایت موازین اخلاقی، پرسش‌نامه‌ها بدون نام جمع‌آوری شد و مدرسین دانشگاه از شرکت در پژوهش و اهداف آن آگاه‌رسانی شدند.

تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از آزمون‌های کولموگروف اسمیرنوف، کروسکال والیس، من‌ویتنی و آزمون چندگانه بونفرونی با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ انجام گرفت.

نتایج

پس از توزیع پرسش‌نامه‌ها تعداد ۱۴۵ مورد برگشت داده شد (۱۰ پرسش‌نامه برگشت داده نشد) که نتایج در زیر آمده است. از مجموع ۱۴۵ مدرس از نظر جنسیت ۵۵/۲٪ (۸۰ نفر) از مدرسین زن و مابقی مرد بودند. از نظر سابقه کاری ۴۶/۹٪ (۶۸ نفر) مدرسین بیش‌تر از ده سال سابقه کار داشتند. بر اساس متغیر مرتبه علمی، ۲۳/۴٪ (۳۴ نفر) از مدرسین دانشیار یا استاد بودند و از نظر دانشکده محل کار، ۳۷/۲٪ (۵۴ نفر) از دانشکده پزشکی بودند (جدول ۱). ۳۶/۶٪ (۵۳ نفر) اعلام کردند که در آموزش بین‌الملل دانشگاه در حال حاضر همکاری می‌کنند.

جدول ۱. توزیع مشخصه‌های فردی مدرسین دانشگاه علوم پزشکی

درصد	تعداد	مشخصه فردی	
		جنس	سابقه کار (سال)
۵۵/۲	۸۰	زن	≤۵
۴۴/۸	۶۵	مرد	
۲۳/۴	۳۴	≤۵	
۲۹/۷	۴۳	۶-۱۰	۱۱-۲۰
۱۸/۶	۲۷	۱۱-۲۰	
۲۸/۳	۴۱	≥۲۰	
۱۲/۴	۱۸	غیر هیات علمی	مرتبه علمی
۹/۷	۱۴	مربی	
۵۴/۵	۷۹	استادیار	
۲۰/۱۰	۲۹	دانشیار	
۳/۴	۵	استاد	
۳۷/۲	۵۴	پزشکی	دانشکده محل کار
۱۱/۷	۱۷	دندان پزشکی	
۱۲/۴	۱۸	پرستاری	
۱۵/۲	۲۲	توانبخشی	
۱۰/۳	۱۵	پیراپزشکی سرخه	
۵/۵	۸	تغذیه ارادان	
۷/۶	۱۱	بهداشت	

تصمیمات مدیران و ذی‌نفعان دانشگاهی در طراحی نقشه راه بین‌المللی‌سازی دانشگاه علوم پزشکی سمنان از کیفیت مناسب‌تری برخوردار گردد و اقدامات عملیاتی سنجیده‌تری انجام پذیرد. هم‌چنین دستیابی به نوع نگرش مدرسین می‌تواند زمینه‌ساز توجه بیش‌تر به این مهم در دانشگاه و در سطح کشور گردد.

بنابراین هدف کلی پژوهش بررسی و شناسایی عوامل موثر بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان است.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه مقطعی، کلیه‌ی مدرسین (هیئت علمی و غیر هیئت علمی) دانشگاه علوم پزشکی سمنان (N=۲۶۰) به عنوان جامعه پژوهش در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ مورد مطالعه قرار گرفتند که با استفاده از فرمول کوکران ۱۵۵ نفر به عنوان نمونه با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش، از پرسش‌نامه‌ی زمانی منس و همکاران [۲۷] استفاده گردید که در هفت حیطة طراحی شده است. پرسش‌نامه مبتنی بر طیف پنج ارزی لیکرت از خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد (امتیاز ۱ تا ۵) درجه‌بندی شده بود. پرسش‌نامه شامل ۴۲ گویه عبارتند از: ۱- عوامل محتوایی- آموزشی گویه‌های ۱ تا ۸ (گویه ۸) ۲- عوامل انگیزشی- انسانی گویه‌های ۹ تا ۱۲ (گویه ۴) ۳- عوامل ساختاری- دانشگاهی گویه‌های ۱۳ تا ۱۹ (گویه ۷) ۴- عوامل اطلاع‌رسانی-ارتباطی گویه‌های ۲۰ تا ۲۷ (گویه ۸) ۵- عوامل فرهنگی- اجتماعی گویه‌های ۲۸ تا ۳۳ (گویه ۶) ۶- عوامل سیاسی- دیپلماتیک گویه‌های ۳۴ تا ۳۸ (گویه ۵) ۷- عوامل تجهیزاتی- تکنولوژیک گویه‌های ۳۹ تا ۴۲ (گویه ۴) و در انتهای آن یک سوال باز پاسخ تدوین شد.

جهت تعیین روایی محتوا، پرسش‌نامه در اختیار ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی در رشته‌های مدیریت آموزشی و مدیریت آموزش سلامت قرار داده شد تا از نظر روایی صوری و محتوایی بررسی نمایند. سپس نظرات اعضای هیئت علمی در پرسش‌نامه اعمال گردید و روایی صوری و محتوایی مورد تایید قرار گرفت.

جهت محاسبه پایایی درونی پرسش‌نامه از آلفای کرونباخ استفاده شد که برابر با ۰/۸۲ محاسبه گردید.

پژوهشگر با مراجعه حضوری و غیر حضوری (از طریق پست الکترونیکی) پرسش‌نامه‌ها را در اختیار ۱۵۵ نفر از مدرسین دانشگاه قرار داد. البته به منظور استفاده از پرسش‌نامه

از گویه‌های موثر بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان بوده است (جدول ۳).

از نظر مدرسین زن و نیز مدرسین مرد سه عامل تجهیزاتی - تکنولوژیک، ساختاری - دانشگاهی و محتوایی - آموزشی تاثیر بیش‌تری در بین‌المللی شدن دانشگاه دارند. دیدگاه زنان و مردان مدرس در هیچ یک از عامل‌های مورد بررسی تفاوت معنی‌دار نداشت ($P > 0/05$).

نتایج آزمون کروسکال والیس برای متغیر دانشکده محل کار نشان داد مدرسین دانشکده‌های پزشکی، دامغان و پرستاری عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک و ساختاری - دانشگاهی، مدرسین دانشکده دندان‌پزشکی عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک، مدرسین دانشکده توان‌بخشی عوامل انگیزشی - انسانی و نیز ساختاری - دانشگاهی، مدرسین دانشکده پیراپزشکی سرخه عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک و محتوایی - آموزشی، مدرسین دانشکده تغذیه آرادان عوامل انگیزشی - انسانی و محتوایی - آموزشی را اثرگذار از سایر عوامل می‌دانند. دیدگاه مدرسین دانشکده‌های مختلف در دو عامل محتوایی - آموزشی ($P = 0/004$) و نیز انگیزشی - انسانی ($P < 0/001$) تفاوت معنی‌دار داشت. به طوری که مدرسین دانشکده پیراپزشکی سرخه عامل محتوایی - آموزشی را از مدرسین دانشکده دندان‌پزشکی ($P = 0/002$) و نیز از مدرسین دانشکده پزشکی ($P = 0/031$) موثرتر می‌دانند (جدول ۴).

هم‌چنین نتایج آزمون کروسکال والیس برای متغیر سابقه کار نشان داد مدرسین با سابقه کار تا ۵ سال عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک، ساختاری - دانشگاهی، مدرسین با سابقه کار ۶-۱۰ سال و نیز ۱۰-۱۱ سال عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک و محتوایی - آموزشی، مدرسین با سابقه کار بیش از ۲۰ سال عوامل ساختاری - دانشگاهی و تجهیزاتی - تکنولوژیک را اثرگذارتر از سایر عوامل بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی می‌دانند. دیدگاه مدرسین با سوابق کار مختلف در دو عامل محتوایی - آموزشی ($P = 0/002$) و نیز ساختاری - دانشگاهی ($P < 0/004$) تفاوت معنی‌دار داشت. به طوری که مدرسین با سابقه کار بیش از ۲۰ سال از مدرسین با سابقه کار ۵-۱ سال ($P = 0/002$) و نیز مدرسین با سابقه کار ۶-۱۰ سال ($P = 0/018$) عامل محتوایی - آموزشی را موثرتر می‌دانند. هم‌چنین مدرسین با سابقه کار بیش از ۲۰ سال از مدرسین با سابقه کار ۶-۱۰ سال ($P = 0/004$) عامل ساختاری - دانشگاهی را موثرتر می‌دانند (جدول ۵).

عوامل موثر بر بین‌المللی شدن از دیدگاه مدرسین. در پاسخ به سوالات پژوهش "از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان میزان تاثیر عوامل محتوایی - آموزشی، انگیزشی - انسانی، ساختاری - دانشگاهی، اطلاع‌رسانی - ارتباطی، فرهنگی - اجتماعی، سیاسی - دیپلماتیک و عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک در بین‌المللی شدن آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان چقدر است؟" از بین عوامل مطرح شده از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک (با میانگین ۴/۲۳ از ۵) و سپس عوامل ساختاری - دانشگاهی (با میانگین ۴/۱۱) و محتوایی - آموزشی (با میانگین ۴/۰۴) بیش‌ترین تاثیر را در بین‌المللی شدن آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان دارند (جدول ۲).

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار نمره عوامل مختلف اثرگذار بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان

نام عامل	میانگین از ۵	انحراف معیار
محتوایی - آموزشی	۴/۰۴	۰/۳۵
انگیزشی - انسانی	۳/۹۲	۰/۶۰
ساختاری - دانشگاهی	۴/۱۱	۰/۶۳
اطلاع‌رسانی - ارتباطی	۳/۹۴	۰/۶۶
فرهنگی - اجتماعی	۳/۷۳	۰/۶۱
سیاسی - دیپلماتیک	۳/۸۶	۰/۸۱
تجهیزاتی - تکنولوژیک	۴/۲۳	۰/۷۸

از بین ۴۲ گویه‌هایی که در قالب ۷ عامل که مدرسین نظرات خود را اعلام نمودند و به طور کلی گویه‌های:

- سیاست بین‌المللی شدن آموزش پزشکی در چشم‌انداز و رسالت‌های دانشگاه گنجانده شود (از عامل عوامل ساختاری - دانشگاهی)
- امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب در عرصه اینترنت و فناوری اطلاعات افزایش یابد (از عامل تجهیزاتی - تکنولوژیک)
- امکان دسترسی گسترده به بانک‌های اطلاعاتی تخصصی در حوزه پزشکی فراهم شود (از عامل تجهیزاتی - تکنولوژیک)
- از کتاب‌ها و منابع علمی مرجع و معتبر در حوزه پزشکی استفاده شود (از عامل محتوایی - آموزشی)
- ساختار سازمانی مناسب برای ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی فراهم شود (از عامل ساختاری - دانشگاهی)

جدول (۳): توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار گویه های مختلف عوامل اثرگذار بر بین المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم

پزشکی سمنان

انحراف معیار	میانگین	میزان تاثیر*				گویه	نام عامل
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد		
۰/۵۰	۴/۵۲				۷۰ (۴۸/۲)	۷۵ (۵۱/۷)	از کتاب ها و منابع علمی مرجع و معتبر در حوزه پزشکی استفاده شود.
۰/۶۶	۳/۸۶		۳ (۲/۱)	۳۴ (۲۳/۴)	۸۸ (۶۰/۷)	۲۰ (۱۳/۸)	از تعصبات ملی و عقیدتی در تهیه و ارائه محتوای کتاب های درسی حوزه پزشکی پرهیز شود.
۰/۸۵	۳/۸۸		۵ (۳/۴)	۴۷ (۳۲/۴)	۵۳ (۳۶/۶)	۴۰ (۲۷/۶)	به ارائه محتوا در قالب های الکترونیکی و مجازی در کنار آموزش مرسوم حضوری پرداخته شود.
۰/۸۰	۴/۲۳			۳۳ (۲۲/۸)	۴۵ (۳۱/۰)	۶۷ (۴۶/۲)	در تدریس منعطف بوده و از روش های گوناگون یاددهی - یادگیری استفاده شود.
۰/۶۸	۴/۳۹			۱۶ (۱۱/۰)	۵۶ (۳۸/۶)	۷۳ (۵۰/۳)	محتوای دروس حوزه پزشکی با تحولات جهانی علم به روز شود.
۰/۶۳	۴/۱۹			۱۷ (۱۱/۱)	۸۳ (۵۷/۲)	۴۵ (۳۱/۰)	بر یادگیری و تدریس به زبان های علمی مطرح (مانند زبان انگلیسی) تاکید شود.
۰/۹۰	۳/۶۸	۷ (۴/۸)	۲ (۱/۴)	۴۱ (۲۸/۳)	۷۵ (۵۱/۷)	۲۰ (۱۳/۸)	از اساتید و متخصصان خارجی برای آموزش های کوتاه مدت یا بلند مدت به دانشجویان در دانشگاه های علوم پزشکی دعوت به عمل آید.
۰/۹۷	۳/۵۹	۳ (۲/۱)	۱۴ (۹/۷)	۴۹ (۲۳/۸)	۵۲ (۳۵/۹)	۲۷ (۱۸/۶)	بر اساس تقویم بین المللی فعالیت های دانشگاهی را هماهنگ کرد (به عنوان مثال شروع کلاس های درس در ماه سپتامبر)
۰/۶۱	۴/۴۶			۹ (۶/۲)	۶۰ (۴۱/۴)	۷۶ (۵۲/۴)	به اعضای هیات علمی فرصت های مطالعاتی برای شناخت دانشگاه های معتبر جهان داده شود.
۰/۸۰	۴/۰۲			۴۵ (۳۱/۰)	۵۲ (۳۵/۹)	۴۸ (۳۳/۱)	برای اعضای هیات علمی پژوهشگر فرصت های همکاری یا کارآموزی در پروژه های بین المللی در داخل یا خارج فراهم شود.
۰/۹۲	۳/۵۲	۵ (۳/۴)	۲ (۱/۴)	۷۶ (۵۲/۴)	۳۶ (۲۴/۸)	۲۶ (۱۷/۹)	از کارگزاران بین المللی شدن حوزه پزشکی حمایت و پشتیبانی شود.
۱/۰۰	۳/۶۶	۷ (۴/۸)	۶ (۴/۱)	۴۵ (۳۱/۰)	۵۹ (۴۰/۷)	۲۸ (۱۹/۳)	اعضای هیات علمی که پیشنهادهایی برای بین المللی شدن آموزش پزشکی دارند مورد تشویق های مادی و معنوی قرار گیرند.
۱/۰۳	۴/۱۹	۷ (۴/۸)	۵ (۳/۴)	۸ (۵/۵)	۵۸ (۴۰/۰)	۶۷ (۴۶/۲)	مدیران دانشگاهی از ایده های جدید بین المللی در حوزه پزشکی استقبال کنند.
۰/۹۷	۳/۵۱	۷ (۴/۸)	۱۰ (۶/۹)	۴۸ (۳۳/۱)	۶۲ (۴۲/۸)	۱۸ (۱۲/۴)	کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان بین المللی مستعد اعطا شود.
۱/۱۵	۳/۹۲	۱۳ (۹/۰)	۶ (۴/۱)	۶ (۴/۱)	۷۵ (۵۱/۷)	۴۵ (۳/۱)	بودجه ای ویژه در راستای بین المللی شدن دانشگاه ها اختصاص داده شود.
۰/۶۰	۴/۵۷			۸ (۵/۵)	۴۶ (۳۱/۷)	۹۱ (۶۲/۸)	سیاست بین المللی شدن آموزش پزشکی در چشم انداز ها و رسالت های دانشگاه گنجانده شود.
۰/۶۲	۴/۵۱			۱۰ (۶/۹)	۵۱ (۳۵/۱)	۸۴ (۵۷/۹)	ساختار سازمانی مناسب برای ارتباطات و همکاری های بین المللی فراهم شود.
۰/۹۰	۴/۰۹	۶ (۴/۱)	۲ (۱/۴)	۱۱ (۷/۶)	۸۰ (۵۵/۲)	۴۶ (۳۱/۷)	کارکنان و مدیران اجرایی لایق اجرای بین المللی شدن دانشگاه ها به خدمت گرفته شود.
۰/۷۴	۳/۹۵		۸ (۵/۵)	۱۹ (۱۳/۱)	۹۰ (۶۲/۱)	۲۸ (۱۹/۳)	مدیران دانشگاهی برای همکاری های علمی مشترک با دیگر دانشگاه ها برنامه ریزی مناسب انجام دهند.
۰/۷۸	۴/۱۵		۱ (۰/۷)	۳۲ (۲۲/۱)	۵۶ (۳۸/۶)	۵۶ (۳۸/۶)	دانشگاه های علوم پزشکی در زمینه های ارتباطی (برای مثال وب سایت ها، تبلیغات، بروشورها) نگرش بین المللی داشته باشند.
۰/۹۰	۴/۰۴		۱ (۰/۷)	۵۳ (۳۶/۶)	۳۰ (۲۰/۷)	۶۱ (۴۲/۱)	در مجلات بین المللی درباره کیفیت دانشگاه های علوم پزشکی کشور تبلیغ شود.
۰/۸۷	۴/۲۷			۴۰	۲۶	۷۹	دانشگاه های علوم پزشکی ارتباط مستمری با انجمن های علمی حوزه پزشکی برقرار

				(۲۷/۶)	(۱۷/۹)	(۵۴/۵)	نمایند.
۰/۷۳	۳/۹۷			۴۱ (۲۸/۳)	۶۷ (۴۶/۲)	۳۷ (۲۵/۵)	اعضای هیات علمی دانشگاه های علوم پزشکی در مجامع بین المللی عضویت فعال داشته باشند.
۰/۸۲	۳/۷۶	۱ (۰/۷)	۶ (۴/۱)	۴۶ (۳۱/۷)	۶۶ (۴۵/۵)	۲۶ (۱۷/۹)	به افزایش نشریات و مجلات علمی معتبر برای انتشار یافته های علمی دانشگاهی پرداخته شود.
۰/۹۲	۳/۸۸	۱ (۰/۷)	۱۰ (۶/۹)	۳۴ (۲۳/۴)	۶۰ (۴۱/۴)	۴۰ (۲۷/۶)	ادبیات تحقیقی در مورد بین المللی کردن برنامه های درسی حوزه پزشکی انتشار یابد.
۰/۹۵	۴/۰۲	۱ (۰/۷)	۱۰ (۶/۹)	۲۷ (۱۸/۶)	۵۴ (۳۷/۲)	۵۳ (۳۶/۶)	فرصت های تبادل اساتید و دانشجویان فراهم شود.
۱/۴۶	۳/۴۱	۳۳ (۲۲/۸)	۶ (۴/۱)	۴ (۲/۸)	۷۲ (۴۹/۷)	۳۰ (۲۰/۷)	مراکز علمی معتبر و وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی در دیگر کشورها تاسیس شود.
۰/۷۵	۳/۸۳			۵۵ (۳۷/۹)	۶۰ (۴۱/۴)	۳۰ (۲۰/۷)	سیاست بین المللی شدن آموزش پزشکی با ارزش های فرهنگی و اجتماعی کشور هماهنگی و انطباق یابد.
۱/۱۱	۳/۶۳		۳۴ (۲۳/۴)	۲۳ (۱۵/۹)	۵۰ (۳۴/۵)	۳۸ (۲۶/۲)	به دانشجویان بین المللی برای سازگاری با فرهنگ کشور کمک های مشاوره ای داده شود.
۰/۷۴	۳/۴۷		۶ (۴/۱)	۸۰ (۵۵/۱)	۴۴ (۳۰/۳)	۱۵ (۱۰/۳)	گروه های آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی در ایجاد بسترهای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای بین المللی شدن آموزش پزشکی تلاش نمایند.
۰/۸۱	۳/۴۵	۵ (۳/۴)	۱ (۰/۷)	۷۶ (۵۲/۴)	۵۰ (۳۴/۵)	۱۳ (۹/۰)	سیاست چند فرهنگ گرایی در دانشگاه های علوم پزشکی گسترش یابد.
۱/۰۴	۴/۱۶	۵ (۳/۴)	۵ (۳/۴)	۲۳ (۱۵/۹)	۴۱ (۸/۳)	۷۱ (۴۹/۰)	فضای فرهنگی و اجتماعی جذاب و برانگیزنده برای دانشجویان بین المللی فراهم شود.
۰/۷۱	۳/۸۲		۱۲ (۸/۳)	۱۶ (۱۱/۰)	۱۰۳ (۷۱/۰)	۱۴ (۹/۷)	نسبت به حضور اساتید خارجی و دانشجویان بین المللی دیدگاه خوشبینانه ای ایجاد کرد.
۰/۸۸	۴/۰۸		۵ (۳/۴)	۳۵ (۲۴/۱)	۴۸ (۳۳/۱)	۵۷ (۳۱/۳)	سازوکارهای سیاسی برای انجام فرصت مطالعاتی و پژوهش اعضای هیات علمی در دانشگاه های معتبر خارجی فراهم شود.
۰/۸۷	۳/۶۶		۱۳ (۹/۰)	۴۹ (۳۳/۸)	۵۸ (۴۰/۰)	۲۵ (۱۷/۲)	توافق نامه های تحقیقی بین المللی با کشورهای مطرح در زمینه پزشکی منعقد شود.
۰/۹۴	۳/۸۷	۱ (۰/۷)	۱۲ (۸/۳)	۳۲ (۲۲/۱)	۶۰ (۴۱/۴)	۴۰ (۲۷/۶)	سیاست اعطای استقلال به دانشگاه های علوم پزشکی برای پذیرش دانشجویان خارجی، اعزام اساتید و دانشجویان داخلی به خارج از کشور افزایش یابد.
۱/۴۴	۳/۷۳	۲۸ (۱۹/۳)	۱ (۰/۷)	۳ (۲/۱)	۶۳ (۴۳/۴)	۵۰ (۳۴/۵)	مشکلات صدور ویزا و روادید برای اعضای هیات علمی، دانشجویان بین المللی و دانشجویان اعزام شده به خارج برطرف شود.
۱/۰۰	۳/۹۷	۱ (۰/۷)	۱۸ (۱۲/۴)	۱۴ (۹/۷)	۶۳ (۴۳/۴)	۴۹ (۳۳/۸)	توانمندی های علمی دانشگاه های علوم پزشکی به سایر کشورها معرفی شود.
۰/۸۷	۴/۳۲	۵ (۳/۴)	۱ (۰/۷)	۶ (۴/۱)	۶۳ (۴۳/۴)	۷۰ (۴۸/۳)	دانشگاه های علوم پزشکی به وسایل آزمایشگاهی به روز تجهیز شوند.
۰/۸۶	۴/۵۷	۵ (۳/۴)		۶ (۴/۱)	۳۰ (۰/۷)	۱۰۴ (۷۱/۷)	امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب در عرصه اینترنت و فناوری اطلاعات افزایش یابد.
۱/۴۰	۳/۴۸	۲۹ (۲۰/۰)		۲۵ (۱۷/۲)	۵۵ (۳۷/۹)	۳۶ (۲۴/۸)	استفاده از شبکه های الکترونیکی نظیر گروه های چت با دانشجویان و اساتید سایر کشورها توجه کافی شود.
۰/۶۴	۴/۵۴			۱۱ (۷/۶)	۴۵ (۳۱/۰)	۸۹ (۶۱/۴)	امکان دسترسی گسترده به بانک های اطلاعاتی تخصصی در حوزه پزشکی فراهم شود.

*تعداد (درصد)

جدول ۴. میانگین و انحراف معیار نمره عوامل موثر بر بین المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشکده های مختلف دانشگاه علوم پزشکی سمنان

p.value*	دانشکده محل کار												نام عامل			
	پزشکی		دندان پزشکی		پرستاری		توان بخشی		پیراپزشکی سرخه		تغذیه آرادان			بهداشت دامغان		
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار		میانگین	انحراف معیار	
۰/۰۰۴	۳/۹۹	۰/۳۹	۳/۷۷	۰/۴۶	۴/۱۷	۰/۲۴	۴/۱۱	۰/۲۳	۴/۲۸	۰/۱۸	۴/۰۸	۰/۳۰	۴/۰۶	۰/۲۸	۳/۹۹	محتوایی - آموزشی
<۰/۰۰۱	۳/۷۴	۰/۵۴	۳/۴۹	۰/۸۲	۴/۰	۰/۴۴	۴/۳۰	۰/۶۱	۴/۱۵	۰/۴۰	۴/۴۷	۰/۲۹	۳/۸۲	۰/۱۶	۳/۷۴	انگیزشی - انسانی
۰/۲۹۱	۴/۱۵	۰/۵۷	۳/۹۲	۰/۶۹	۴/۲۲	۰/۳۸	۴/۱۴	۰/۷۱	۴/۲۴	۰/۲۶	۳/۲۷	۱/۱۷	۴/۳۶	۰/۳۴	۴/۱۵	ساختاری-دانشگاهی
۰/۲۴۰	۳/۹۳	۰/۶۳	۳/۸۸	۰/۶۶	۳/۸۹	۰/۶۳	۳/۸۹	۰/۷۶	۴/۱۱	۰/۵۵	۳/۴۴	۰/۹۰	۴/۲۵	۰/۳۲	۳/۹۳	اطلاع رسانی- ارتباطی
۰/۵۴۳	۳/۷۳	۰/۴۹	۳/۱۲	۰/۴۴	۳/۸۵	۰/۵۹	۳/۶۰	۰/۷۰	۳/۹۲	۰/۵۲	۳/۱۲	۱/۲۶	۳/۹۲	۰/۴۳	۳/۷۳	فرهنگی اجتماعی
۰/۱۸۵	۳/۸۴	۰/۷۵	۳/۷۵	۰/۶۰	۳/۸۳	۰/۷۹	۳/۸۵	۱/۰۳	۴/۳۱	۰/۴۸	۳/۱۵	۱/۴۳	۴/۱۱	۰/۴۳	۳/۸۴	سیاسی - دیپلماتیک
۰/۷۳۴	۴/۳۲	۰/۶۳	۴/۲۸	۰/۴۳	۴/۲۸	۰/۷۱	۴/۰۹	۱/۰۰	۴/۳۸	۰/۵۲	۳/۲۲	۱/۶۶	۴/۴۸	۰/۳۴	۴/۳۲	تجهیزاتی - تکنولوژیک

* آزمون کروسکال والیس

جدول ۵. میانگین و انحراف معیار نمره عوامل موثر بر بین المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان به تفکیک سابقه کار

p.value*	سابقه کار (سال)								نام عامل	
	>۲۰		۲۰-۱۱		۱۰-۶		≤۵			
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین		
۰/۰۰۲	۳/۹۶	۰/۲۷	۳/۹۳	۰/۴۴	۴/۰۸	۰/۲۷	۴/۲۱	۰/۲۹	۳/۹۶	محتوایی - آموزشی
۰/۱۶۹	۴/۰۷	۰/۴۵	۳/۸۵	۰/۹۰	۳/۹۳	۰/۴۳	۳/۸۵	۰/۳۷	۴/۰۷	انگیزشی - انسانی
۰/۰۰۴	۴/۲۱	۰/۵۹	۳/۸۱	۰/۷۹	۴/۰۷	۰/۵۸	۴/۳۶	۰/۳۳	۴/۲۱	ساختاری-دانشگاهی
۰/۰۸۱	۴/۱۹	۰/۵۰	۳/۸۷	۰/۷۵	۳/۷۵	۰/۶۷	۳/۹۲	۰/۶۱	۴/۱۹	اطلاع رسانی - ارتباطی
۰/۰۶۱	۳/۸۲	۰/۶۷	۳/۶۳	۰/۶۵	۳/۵۵	۰/۵۸	۳/۸۷	۰/۵۰	۳/۸۲	فرهنگی - اجتماعی
۰/۰۴۹	۳/۹۴	۰/۷۶	۳/۸۸	۰/۹۴	۳/۵۵	۰/۷۰	۳/۹۹	۰/۷۶	۳/۹۴	سیاسی - دیپلماتیک
۰/۹۹۵	۴/۲۶	۰/۸۰	۴/۲۱	۰/۸۹	۴/۱۸	۰/۷۶	۴/۲۶	۰/۶۵	۴/۲۶	تجهیزاتی - تکنولوژیک

* آزمون کروسکال والیس

طریق حمایت سازمانی، مدیریت مشارکتی و سرمایه گذاری، زمینه بین المللی شدن را از طریق اعضای هیئت علمی هموار نمایند که با نتایج مطالعات پروین و همکاران (۱۴۰۰)، ولی مقدم زنجانی، دمیرچیلی و ذوالقدر (۱۳۹۹)، مهرآور گیگلو و همکاران (۱۳۹۹)، آتباخ و د ویت (۲۰۱۸) هم خوانی دارد [۱۵،۳۰،۳۱،۳۲].

در عوامل تجهیزاتی- تکنولوژیک گوپه «امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب در عرصه اینترنت و فن آوری اطلاعات افزایش یابد» حائز اهمیت بیشتری بود. زمانی منش، خراسانی و بختیاری (۱۳۹۶) در مطالعه خود اذعان کردند که امکان دسترسی گسترده به بانک های اطلاعاتی تخصصی در حوزه پزشکی، امکان استفاده از شبکه های الکترونیکی در دانشگاه های علوم پزشکی، روزآمد و مجهز کردن آزمایشگاه ها در بین المللی شدن برنامه های درسی بسیار تاثیرگذار هستند [۳۳]. الشراری (۲۰۱۸) تجهیزات و تکنولوژی های آموزشی به روز شده را برای بین المللی شدن آموزش علوم پزشکی ضروری می داند [۷]. همچنین مهرآور

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل تاثیرگذار بر بین المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام شد. شناسایی عوامل موثر می تواند سبب بهبود فرآیند بین المللی شدن آموزش پزشکی و پیدا کردن نقاط قوت و ضعف عوامل و نهایتاً ایجاد تغییرات اساسی در آنها شود. نتایج نشان داد در عوامل ساختاری- دانشگاهی گوپه های «سیاست بین المللی شدن آموزش پزشکی در چشم انداز و رسالت های دانشگاه گنجانده شود» و «ساختار سازمانی مناسب برای ارتباطات و همکاری های بین المللی فراهم شود» حائز اهمیت بیشتری بودند به طوری که حق دوست و همکاران اذعان کردند که توجه خاص به روابط بین الملل در سطوح مدیریت دانشگاهی از اهمیت زیادی برخوردار است [۲۸]. وو و نوتل (۲۰۲۰) اذعان داشتند که اهمیت بین المللی سازی آموزش پزشکی باید در بیانیه ها، ماموریت ها و رسالت های دانشگاه لحاظ شود [۲۹]. همچنین مدیریت دانشگاه ها می بایست در فرآیند بین المللی شدن از

آماراتونگا، لی‌ینج و هیگ؛ رضائی و همکاران تسلط دانشجویان و اساتید به زبان انگلیسی، توانمندسازی اساتید، دانشجویان و کارکنان دانشگاه‌ها در حوزه بین‌المللی شدن، حمایت و پشتیبانی از منابع انسانی از مهم‌ترین عوامل موثر در بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی برشمرند [۹، ۳۷]. هم‌چنین مهرآور گیگلو و همکاران؛ قاسم‌زاده و همکاران و ستوده‌فر و همکاران اذعان داشتند آن چه در بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها نقشی اساسی را بر عهده دارد نیروی انسانی توانمند است که می‌تواند تسهیل‌کننده این فرآیند باشد. نیروی انسانی دانشگاه‌ها شامل اعضای هیئت علمی، دانشجویان و کارکنان دانشگاه‌ها می‌باشند [۱۵، ۲۲، ۳۸]. البته کرمی و همکاران اظهار داشتند یکی از موانع پذیرش دانشجویان بین‌الملل در ایران؛ مشارکت محدود اعضای هیئت علمی در تحقیقات و پروژه‌های بین‌المللی است [۱۹]. این مسئله به نوعی تاییدکننده عوامل انگیزشی - انسانی است که مشارکت و همکاری فعال اعضای هیئت علمی در تحقیقات و پروژه‌های بین‌المللی در جذب و پذیرش دانشجویان بین‌المللی تاثیرگذار است. هم‌چنین آماراتونگا، لی‌ینج و هیگ معتقدند برای بین‌المللی شدن دانشگاه، الزاماً باید اساتید بین‌المللی شوند، راهبردهایی را برای توانمندسازی آن‌ها مدنظر قرار داد [۳۷]. بنابراین همسو با نتایج یافته‌های سایر مطالعات توانمندسازی منابع انسانی از کلیدی‌ترین عوامل موفقیت در بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها محسوب می‌گردد که بر نتایج پژوهش حاضر صحه گذاشته است.

هم‌چنین عوامل اطلاع‌رسانی - ارتباطی از عوامل مهم در بین‌المللی شدن دانشگاه‌های علوم پزشکی مورد تاکید قرار گرفت. از جمله فرصت‌های تبادل اعضای هیئت علمی و دانشجویان با سایر دانشگاه‌های معتبر علوم پزشکی دنیا فراهم گردد، مراکز علمی معتبر و وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی در دیگر کشورها تاسیس شود و دانشگاه‌های علوم پزشکی در زمینه سیستم اطلاع‌رسانی - ارتباطی نگرش بین‌المللی داشته باشند. در این راستا رضایی و همکاران (۲۰۲۰) ایجاد سمپوزیوم‌های میان رشته‌ای، ارتباطات بین‌المللی برای برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی، عضویت در مجامع علمی بین‌المللی از مؤلفه‌های مهم در توسعه بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی در ایران را بیان کردند [۹]. شمسی گوشکی و همکاران (۲۰۱۸) اذعان داشتند که برای بین‌المللی‌سازی برنامه‌های درسی می‌بایست از طریق فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، اطلاع‌رسانی و تبلیغات گسترده‌تری در راستای فعالیت‌ها و عملکرد آموزشی، پژوهشی و فناورانه دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام پذیرد

گیگلو و همکاران (۱۳۹۹) تخصیص بودجه‌های جداگانه دانشگاه‌ها جهت به روز کردن وسایل و امکانات آزمایشگاه‌ها، اعطای کمک‌های تحصیلی به دانشجویان و اساتید در همکاری‌های علمی بین‌المللی، بازسازی ساختمان‌های قدیمی دانشگاه‌ها بر اساس معیارهای بین‌المللی، تجهیز دانشکده‌ها به تکنولوژی‌های نوین آموزشی، تامین مواد اولیه برای انجام پروژه‌های آزمایشگاهی، تقویت امکانات سخت‌افزاری مناسب در عرصه اینترنت و فناوری را از عوامل ضروری زیر ساخت‌های تجهیزاتی بین‌المللی شدن دانشگاه‌های علوم پزشکی اشاره داشتند [۱۵].

در عوامل محتوایی - آموزشی گویه «از کتاب‌ها و منابع علمی مرجع و معتبر در حوزه پزشکی استفاده شود» بیش‌ترین تاثیر را بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی از دیدگاه مدرسین داشته‌اند. در این راستا پروین و همکاران (۱۴۰۰) اذعان داشتند که منابع و محتواهای علمی مرجع و معتبر و تدریس به زبان انگلیسی از عوامل موفقیت در جذب دانشجویان بین‌المللی بودند [۳۱]. این در حالی است که ساراوانان و ساب هشین تدریس به زبان خارجی را از محدودیت‌های مهم در ارتباط و جذب دانشجویان بین‌الملل بیان می‌کنند [۳۴]. هیتور (۲۰۱۵) معتقد است یکی از عوامل مؤثر در همکاری‌های علمی و آموزشی در سطح بین‌المللی، به کارگیری منابع علمی معتبر در حوزه پزشکی است [۵]. هم‌چنین مکلیبر، ناکامورا و واتکینز (۲۰۱۹) در مطالعه خود اشاره کردند که منابع و محتواهای محدود انگلیسی از موانع مهم در بین‌المللی شدن برنامه‌های درسی بود [۲۴]. هم‌چنین ارائه بخشی از برنامه‌های درسی به زبان انگلیسی، به روز شدن محتوای دروس علوم پزشکی، ارائه بخشی از آموزش به صورت آنلاین و مجازی، استفاده از اساتید بین‌المللی در همکاری‌های آموزشی از عوامل محتوایی - آموزشی مهم بوده که با نتایج مطالعات حلاجی دهقانی و همکاران [۲۱]، عارفی و عزیزی [۳۵] و خرسندی طاسکوه و فیروزجائیان [۳۶] هم‌راستا است.

در عوامل انگیزشی - انسانی نتایج نشان داد که برای بین‌المللی شدن در دانشگاه‌های علوم پزشکی باید به عوامل انگیزشی - انسانی توجه نمود و مطابق با دیدگاه مدرسین دانشگاه علوم پزشکی سمنان، ارائه فرصت‌های مطالعاتی به اعضای هیئت علمی در راستای همکاری‌های علمی - آموزشی در سطح بین‌الملل یکی از مهم‌ترین راهبردهای تاثیرگذار است. نتایج پژوهش زمانی منش، خراسانی و بختیاری نشانگر آن بود که برای توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی جهت بین‌المللی شدن برنامه‌های درسی حوزه علوم پزشکی باید مباحث انگیزشی - انسانی را مورد توجه قرار داد [۳۳].

روادید، تحریم‌های گسترده علیه ایران، ایران هراسی به عنوان موانع کلیدی در همکاری‌های علمی بین‌المللی اشاره کردند [۱۵]. در نتایج مطالعه‌ی حاضر، فراهم نمودن ساز و کارهای سیاسی و دیپلماتیک برای انجام فرصت‌های مطالعاتی و پژوهشی اساتید در دانشگاه‌های معتبر خارجی و رفع چالش‌های صدور روادید و ویزا برای اساتید و دانشجویان بین‌الملل و اعزام شده به خارج از مهم‌ترین مؤلفه‌های بین‌المللی شدن آموزش پزشکی بیان شد.

به طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد مهم‌ترین عواملی که بر بین‌المللی شدن آموزش پزشکی تاثیر می‌گذارد به ترتیب عوامل تجهیزاتی - تکنولوژیک، ساختاری - دانشگاهی، محتوایی - آموزشی، انگیزشی - انسانی، سیاسی - دیپلماتیک، فرهنگی - اجتماعی و اطلاع‌رسانی - ارتباطی است. بنابراین می‌توان اذعان نمود که در راستای گسترش بین‌المللی شدن، ضرورت دارد که عوامل مذکور مورد توجه مدیران و دست‌اندرکاران بسته تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشگاه قرار گیرد.

پیشنهادات

با توجه به آنچه از پژوهش حاضر به دست آمد مؤلفه‌هایی از جمله توجه به ارتقای زیر ساخت‌های تجهیزاتی - تکنولوژیک متناسب با ساختارهای بین‌المللی، تامین بودجه مطلوب، تاکید به بین‌المللی شدن آموزش علوم پزشکی به صورت یک اولویت در دانشکده‌ها، ایجاد فضای تعامل فرهنگی ویژه دانشجویان بین‌الملل، به کارگیری سیاست‌های پاداش‌دهی و ارتقاء در تقویت مشارکت اعضای هیئت علمی، کارکنان در فعالیتهای بین‌المللی، تقویت منابع برای ارتقای آموزش‌های مجازی، اتخاذ راهبردهای مناسب در جلب همکاری اساتید خارجی و نخبگان ایرانی خارج از کشور، ایجاد بسترهای بین‌المللی در زمینه کارآفرینی (درآمدزایی و جبران کسری بودجه دانشگاه) و ایجاد اتاق فکر بررسی موانع و راه‌کارهای بین‌المللی شدن دانشگاه در راستای بین‌المللی شدن آموزش پزشکی پیشنهاد می‌شود.

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به اختصاص مطالعه به مدرسین دانشگاه از جمله اعضای هیئت علمی و غیر هیئت علمی دانست و دیدگاه دانشجویان، کارکنان مورد بررسی قرار نگرفته است؛ در صورتی که لازم است دیدگاه افراد مذکور هم مورد بررسی قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی مصوب مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ به

[۸]. ژو و همکاران (۲۰۲۰) ضعف همکاری‌های بین‌المللی، عدم ارتباط مطلوب و کافی بین دانشجویان داخلی و بین‌المللی، جامع‌نگر نبودن و عدم توجه کافی به رشته‌های بین رشته‌ای از چالش‌های مهم بین‌المللی‌سازی آموزش عالی را بیان می‌کنند [۳۹].

از دیگر عوامل شناسایی شده در پژوهش حاضر عوامل فرهنگی - اجتماعی مناسب بود. «سیاست چند فرهنگ‌گرایی در دانشگاه‌های علوم پزشکی گسترش یابد» و «فضای فرهنگی و اجتماعی جذاب و برانگیزنده برای دانشجویان بین‌المللی فراهم شود» برای بین‌المللی شدن دانشگاه‌های علوم پزشکی نقش مؤثری دارند. رضانی و همکاران توجه به ملاحظات فرهنگی و اجتماعی ملل، ایجاد بسترهای فرهنگی و اجتماعی مناسب در دانشگاه را از مؤلفه‌های مهم همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌های ایران بیان کردند [۴۰]. شمسی گوشکی و همکاران؛ ژو و همکاران آگاهی بخشی در زمینه بین‌المللی شدن و بین فرهنگی شدن دانشگاه، ایجاد شبکه دانشگاهی بین دانشگاه‌های داخل کشور در فراهم کردن زیر ساخت‌های فرهنگی و اجتماعی بین‌المللی شدن، ادغام هدفمند ابعاد بین‌المللی و بین فرهنگی در برنامه‌های آموزش رسمی و غیر رسمی برای کلیه دانشجویان در داخل محیط‌های آموزشی بومی از ضروری‌ترین عوامل بین‌المللی شدن آموزش پزشکی اذعان کردند [۸،۳۹].

نهایت این که یافته‌های پژوهش در عوامل سیاسی - دیپلماتیک با یافته‌های موسوی و همکاران؛ عارفی و عزیزی؛ وو و نوئل؛ مکلیر، ناکامورا و واتکینز؛ پروین و همکاران همسو است [۱۴،۲۴،۲۹،۳۱،۳۵]. آن‌ها اشاره داشتند در واقع تسهیل و نهادینه‌سازی تعاملات علمی با کشورهای اسلامی، منطقه‌ای و بین‌المللی؛ رفع عوامل بازدارنده سیاسی و دیپلماتیک با دنیا؛ فراهم‌سازی شرایط امن برای دانشجویان خارجی و تقویت روابط سیاسی و دیپلماتیک مطلوب با کشورهای منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه آموزش عالی را از جمله عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن آموزش عالی معرفی کردند. در پژوهش دیگر که توسط دی ویت و هاتر انجام شد، استقلال دانشگاه‌ها و اساتید برای پذیرش دانشجویان بین‌المللی و هم‌چنین معرفی توانمندی‌های علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی را عوامل اصلی بین‌المللی‌سازی دانشگاه می‌دانستند [۴۱]. مهرآور گیگلو و همکاران بر این باور بودند که یکی از معیارهای اصلی برای تعامل و همکاری‌های علمی بین‌المللی، داشتن محیط سیاسی منعطف و پویا و همسو با سیاست‌های جهانی است. پژوهشگران داشتن نگاه امنیتی به همکاری‌های علمی بین‌المللی، مشکلات مربوط به اخذ

universities from the viewpoint of faculty members. Iran J Med Educ 2020; 20: 194-204. (Persian).

[13] Wu A, Kielstein H, Sakurai T, Noel G, Viranta-Kovanen S, Chien CL, Bernd P. Internationalization of medical education-building a program to prepare future leaders in healthcare. Med Sci Educ 2019; 29: 535-547. <https://doi.org/10.1007/s40670-019-00695-4> PMID:34457511 PMCID:PMC8368475

[14] Moosavi T, Vavebrahim A, Arasteh H, Abdollahi B. Analysis of the inside and outside of universities outcomes of internationalization for the Iranian selected state universities, Quarterly Journal of Innovation & Entrepreneurship. 2020; 9, 17. (Persian).

[15] Mehravar Giglou S, khorsandi Taskoh A, Ghiasi Nadoshan S, Abbaspoor A. Identifying the factors hindering international scientific cooperation in the country's higher education system and providing a solution: a qualitative study. Res Med Educ 2020; 12: 68-78.

[16] Feshalanj L, Bazargan A. The process of internationalization of universities: a case of higher education in Iran. quarterly journal of new thoughts on education faculty of education and psychology. Al-Zahra Univ 2016; 11: 7-26. (Persian).

[17] Plan and Budget organization. Law of the sixth economic, social and cultural development plan of the Islamic republic of Iran 2017 -2021. Center Econom Soc Publish Doc 2017. (Persian).

[18] Supreme Council of the Cultural Revolution. Document of the map of the scientific community of the country. Tehran. Secretariat of the Supreme Council of the Cultural Revolution 2010. (Persian).

[19] Karami Z, Mehran G, Fathivajargah K. Opportunities and challenges of internationalization the curriculum at AlZahra university. J JundiShapur Educ Dev 2020; 11: 1. (Persian).

[20] Valimoghdam S, Kamali N, MojtabaZadeh M. Role of government in internationalization of higher education in universities of medical sciences of the country: a qualitative resear. J Med Educ Dev 2019; 12: 43-55. <https://doi.org/10.29252/edcj.12.33.66>

[21] Hallaji Dehghani A, Fathi Vajargah K, Khosravi A, Pooshneh K. Presenting a model for attracting foreign students in Islamic Azad University. J Higher Educ Curricul Studies 2019; 10: 20.

[22] Ghasemzadeh F, Edalatian Shariari J, Mohammadi M. Designing model for the internationalization of Iran's higher education (Case Study: one of the university Payam-E-Nour branch's in georgia). Islamic Life Style 2020; 3: 145-162.

[23] Wu A, Leask B, Choi E, Unangst L, de Wit H. Internationalization of medical education-a scoping review of the current status in the United States. Med Sci Educ 2020; 30: 1693-1705.

<https://doi.org/10.1007/s40670-020-01034-8> PMID:32837797 PMCID:PMC7406216

[24] McAleer M, Nakamura T, Watkins C. Size, internationalization, and university rankings: evaluating and predicting times higher education (THE) Data for Japan. J Sustainability 2019; 11: 1366.

<https://doi.org/10.3390/su11051366>

[25] Rizwan M, Rosson NJ, Tackett S, Hassoun HT. Globalization of medical education: current trends and opportunities for medical students. J Med Educ Train 2018; 2: 35.

[26] Peykari N, Akbari H, Emami-Razavi SH, Larijani B, Haghdoost A. Effective medical education internationalization. J Teb o Tazkiyeh 2021; 30. (Persian).

[27] Zamani Manesh H, Khorasani A, Bakhtiari T. Effective ways in internationalizing the curricula of medical sciences: viewpoints of faculty members in Shahid Beheshti university of medical sciences. Iran J Med Educ 2013; 13: 291- 305. (Persian)

[28] Haghdoost A, Sadeghirad B, Dehghani MR, Eslaminejad T, Shafian H, Alizadeh M, et al. Strategies in development of Iranian medical sciences universities for dynamic presence in the international arena. Strid Dev Med Educ 2013; 10: 120-129. (Persian)

[29] Wu A, Noel G. 'How to internationalize medical education using concepts in internationalization of higher

شماره طرح ۱۶۹۶ انجام شد. لذا نویسندگان از مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی سمنان بابت حمایت‌های مادی و معنوی سپاس‌گزاری می‌نمایند. همچنین از همکاری ارزشمند مشارکت‌کنندگان در گردآوری داده‌های این مطالعه تقدیر و تشکر می‌شود.

مشارکت و نقش نویسندگان

نویسنده اول: طراحی مطالعه، مدیریت تحقیق، جمع‌آوری

داده‌ها، تفسیر نتایج و نگارش نسخه نهایی مقاله

نویسنده دوم: تفسیر نتایج و آنالیز داده‌ها

همه‌ی نویسندگان نتایج را بررسی نموده و نسخه نهایی

مقاله را تایید نمودند.

منابع

[1] Rizwan M, Rosson NJ, Tackett S, Hassoun HT. Globalization of medical education: current trends and opportunities for medical students. J Med Educ Train 2018; 2: 035.

[2] Nepomuceno LT. Internationalization of Higher Education in the ASEAN Region: Is the HEI in the state of "Becoming internationalized or being internationalized?" Proceedings of the International Conference on Science, Technology, Education, Arts, Culture and Humanity, Advances in Social Science, Education and Humanities Research. - "Interdisciplinary Challenges for Humanity Education in Digital Era" (STEACH 2018) 2019; 119- 124.

[3] Knight J. Updating the Definition of Internationalization. Int Higher Educ 2003; 13: 2-3.

[4] Rezaei H, Yousefi A, Larijani B, Rezaei N, Adibi P. Road map of Iran's internationalization of medical sciences education: experience of Isfahan university of medical sciences. Iran J Med Educ 2017; 17: 125-133. (Persian).

[5] Heitor M. How university global partnerships may facilitate a new era of international affairs and foster political and economic relations. Techno Forecasts Change 2015; 95: 276-293.

<https://doi.org/10.1016/j.techfore.2015.01.005>

[6] Kato M, Ando A. National ties of international scientific collaboration and researcher mobility found in nature and science. Scientometrics 2017; 110: 673-694.

<https://doi.org/10.1007/s11192-016-2183-z>

[7] Alsharari NM. Internationalization of the higher education system: an interpretive analysis. Int J Educ Manag 2018; 32: 359-381.

<https://doi.org/10.1108/IJEM-04-2017-0082>

[8] Shamsi Gooshki E, Pourabbasi A, Akbari H, Rezaei N, Arab Kheradmand A, Kheiry Z, et al. Internationalization of medical education in Iran: A way towards implementation of the plans of development and innovation in medical education. J Adv Med Educ Prof 2018; 6: 43-48.

[9] Rezaei H, Moosavi A, Yousefi A, Larigani B, Rezaei N, Dehnavieh R, Adibi P. Strengths of Iran for internationalization of medical sciences education. J Educ Health Promot 2020; 9-92.

<https://doi.org/10.4103/jehp.488.19>

PMid:32509900 PMCID:PMC7271916

[10] Byram M. Internationalization in higher education -an internationalist perspective. On Horizon 2018; 26: 148-156.

<https://doi.org/10.1108/OTH-11-2017-0090>

[11] Armstrong N, Laksana S. Internationalization of higher education: case studies of thailand and malaysia. Human Sci 2016; 8: 102.

[12] Jalilvand H, Abdi M, Shahidi M. Determining the criteria for attract foreign students in Iranian medical

- enhance research capacity for disaster resilience. *Proc Eng* 2018; 212: 1233-1240.
<https://doi.org/10.1016/j.proeng.2018.01.159>
- [38] Sotoudehfar S, Parsa A, Shahi S, Farhadi Rad H. Modeling internationalization of universities with emphasis on multilevel governance: a qualitative approach. *Res Med Educ* 2019; 11: 45-55.
<https://doi.org/10.29252/rme.11.4.45>
- [39] Zhou Y, Diemers AD, Brouwer J, Muntinghe FL, Duvivier RJ, Pols J, et al. The influence of mixing international and domestic students on competency learning in small groups in undergraduate medical education. *BMC Med Educ* 2020; 20: 353.
<https://doi.org/10.1186/s12909-020-02277-0>
 PMid:33032578 PMCID:PMC7545927
- [40] Ramezani A, Qahramani M, Pardakhtchi MH, Zakirsalehi GR. Investigating the current situation and developing a strategic model for international scientific cooperation of Iran's top universities. *Soc Cultur Strat Quart* 2018; 7: 319-349. (Persian).
- [41] De wit H, Hunter F. The future of internationalization of higher education in Europe. *Int Higher Educ* 2015; 83: 2-3.
<https://doi.org/10.6017/ihe.2015.83.9073>
- education'. *Med Educ Publish* 2020; 9: 151.
<https://doi.org/10.15694/mep.2020.000151.1>
- [30] Atbakh PG, De wit H. Are we facing a fundamental challenge to higher education internationalization? *Int Higher Educ* 2018; 93: 2-4.
<https://doi.org/10.6017/ihe.0.93.10414>
- [31] Parvin E, Ghiasi Nadoshan S, Khoorsandi Taskooh A, Zaker Salehi GR. Identifying barriers of international students' admission in Iranian public universities. *Res Med Educ* 2021; 13: 24-34.
<https://doi.org/10.52547/rme.13.1.24>
- [32] Valimoghaddam Zanjani S, Damirchili F, Zolghadr M. The role of faculty members in the internationalization of medical universities of Iran. *J Med Educ* 2020; 15: 3-14. (Persian).
<https://doi.org/10.18502/jimed.v15i1.3322>
- [33] Zamani Manesh H, Khorasani A, Bakhtiari T. Designing a native model for the internationalization of Iran medical sciences universities: a qualitative study. *Iran Quart Res Med Sci Educ* 2017; 9: 44-56. (Persian)
<https://doi.org/10.29252/rme.9.2.56>
- [34] Saravanan C, Subhashini G. A systematic review on the prevalence of depression and its associated factors among international university students. *current psychiatry research and reviews formerly. Curr Psych Rev* 2021; 17: 13-25.
<https://doi.org/10.2174/2666082217666210426110208>
- [35] Arefi M, Azizi A. Feasibility study of internationalization of public comprehensive universities of Tehran, Quarterly of strategic studies for public policy- making. 2018; 8: 26. (Persian)
- [36] KhoorsandiTaskooh A, Firuzjaeian T. Conditions for internationalization of universities by focusing on intercultural curriculum planning. *J Higher Educ Curr Stud* 2018; 9: 7-44. (Persian)
- [37] Amaratunga D, Liyanage C, Haigh R. A study into the role of international collaborations in higher education to

Factors affecting the internationalization of medical education from the viewpoints of lecturers of Semnan University of Medical Sciences

Roghayeh Sajedi (Ph.D)^{*1}, Raheb Ghorbani (Ph.D)^{2,3}

1- Department of English Language, School of Medicine, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

2- Social Determinants of Health Research Center, Faculty of Medicine, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

3- Epidemiology & Biostatistics Department, Faculty of Medicine, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

* Corresponding author. +98 9122314631 sajedi4249@yahoo.com

Received: 8 Feb 2022; Accepted: 25 Oct 2022

Introduction: Nowadays, under the influence of global events and conditions, universities have become institutions to strengthen scientific and educational exchanges, and this role is affected by the two phenomena of globalization and internationalization. Globalization has created a transnational nature for technical and scientific capacities in the world and has influenced the expansion of the international higher education market. The internationalization of higher education refers to the set of activities related to the development of inter-university scientific exchanges and cooperation. In other words, it is a process by which a university integrates the international dimension in its teaching, research, and service functions. The purpose of this study was to identify the factors affecting the internationalization of medical education from the viewpoints of lecturers at Semnan University of Medical Sciences.

Materials and Methods: This study was applied in terms of purpose and was conducted in a descriptive and cross-sectional method. The statistical population included all lecturers (faculty and non-faculty members) of Semnan University of Medical Sciences in the academic years 2019-2020. According to Cochran's formula, 155 lecturers were selected as the research sample. Correspondingly, The research instrument was a questionnaire based on the 5-point Likert scale and covered 7 domains. The content validity of the instrument was determined using the viewpoints of the panel of experts. The reliability of the questionnaire was calculated by Cronbach's alpha coefficient of 0.82.

Results: Analysis showed that among the factors mentioned from the viewpoints of lecturers at Semnan University of Medical Sciences, equipment-technological factors (mean of 4.23 out of 5), then structural-academic factors (mean of 4.11), and content-educational factors (mean of 4.04) have the effective factors on the internationalization of medical education at Semnan University of Medical Sciences.

Conclusion: It can be acknowledged that to expand the internationalization of the university, the equipment-technological, structural-academic, and content-educational factors must be considered by managers and those who are involved in the evolution and innovation packages in medical education.

Keywords: medical education, globalization, internationalization, Semnan University of Medical Sciences, lecturers